

Крижевський В.В.

здобувач наукового ступеня,

Інститут підготовки кадрів

Державної служби зайнятості України

ДЕРЖАВНИЙ СЕРВІС ЯК СТРУКТУРНА СКЛАДОВА ТА НЕОБХІДНА УМОВА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

На сучасному етапі соціально-економічного та політичного розвитку, відбувається методологічна й технологічна деконструкція держави як суб'єкта реалізації сервісних функцій, гаранта соціальної безпеки життєдіяльності суспільства та інституту забезпечення результативної взаємодії органів державної влади, суспільства та бізнесу. З огляду на це, в Україні артикулюється доцільність утвердження багатоманітності державного сервісу як невід'ємної структурно-функціональної умови забезпечення ефективності системи публічного управління шляхом надання не формальних, нав'язаних квазіпослуг, а об'єктивних, детермінованих суспільними вимогами послуг. Держава, стимулюючи інтерес суспільства щодо розширення свого сервісного потенціалу, здобуває максимальну можливість реалізації своєї політики в інтересах громадян.

Державний сервіс як структурна складова та необхідна умова результативності формування і реалізації публічного управління зумовлює доцільність детального аналізу його особливостей в сучасних умовах суспільного розвитку. В межах сучасного постмодерного суспільства громадяни, володіючи високим ресурсним потенціалом активного впливу на інститути публічного управління, потребують належного забезпечення своїх прав, свобод та гарантій. На підставі цього виникає питання, що сфера державного сервісу має, передусім, чітко корелюватись з «фундаментальними, ціннісно-нормативними та правовими орієнтаціями громадян». Це свідчить про те, що наявність та розширення сфери державного сервісу, міняючи структуру менталітету населення у напрямку його ставлення до державних інститутів, змінює саму структуру діяльності органів публічної влади. Такий контекст, на думку *Х.Кетц*, свідчить про те, що «важливим напрямком діяльності

сучасних сервісних держави є забезпечення соціальної рівноваги у суспільстві, яка досягається за рахунок їх асигнувань в соціальний захист громадян» [1, с. 51]. Така конструкція державного патерналізму слугує не лише гармонізації стосунків між суспільством та державою, але й виступає стимулюючим фактором соціально-економічно, політичного й геополітичного розвитку держави. Виходячи із такої логіки результативності, тенденції до зниження державного патерналізму в сучасних умовах суспільного розвитку призводять до методологічної й технологічної деконструкції сфери державного сервісу.

В той же час, досить «сильною» в методологічному відношенні є традиція до розширення державного патерналізму у сфері публічного управління. Підтвердженням цього слугує зростання настроїв громадян у більшості постмодерних суспільств, що всі їх проблеми має без виключення вирішувати лише держава, що тим самим звужує їх можливість ресурсного впливу на формування та здійснення публічної політики держави. Саме тому, на думку *К. Осаке*, такі високі патерналістські вимоги нівелюють статус активності громадян у процесах творення та реалізації публічної політики держави, завдяки чому кожен громадянин демонструє абсолютну впевненість в тому, що нові ідеї та стандарти якості державного сервісу має запропонувати виключно держава. Використовуючи концепцію *Ю. Хабермаса*, у добу постмодерну формується певна ментальна звичка, яка призводить до «безініціативності громадян, дефіциту нових ідей, невирішеності відповідних питань, до низької якості громадської дискусії, в тому числі й критичних виступів» [2]. Така ситуація свідчить про те, що високий рівень патерналізму у сфері публічного управління, який характеризується надмірною регламентованістю відповідних процесів у системі відносин «держава-громадянин-бізнес», закладає відповідні виклики для результативності її функціонування. В даному відношенні йдеться про те, що «патерналізм перетворює людину не в громадянина, а в підданого, породжуючи «споживацькі» відносини у суспільстві і привчаючи людину до пасивного виживання, обмежуючи її самостійну ініціативу» [2].

З огляду на це, аналізуючи патерналізм як одну із особливостей реалізації державного сервісу у сфері публічного управління в сучасних умовах суспільного розвитку, доцільно вказати на аспект, який є предметом дискурсу сучасної західноєвропейської науки і який стосується деконструкції патерналізму. Йдеться про те, що

централізована практика, яка лежить в основі нової ідеології публічного управління в добу постмодерну, стосується розподілу соціальних благ, слугує викликом для її функціонування. У підтвердження цього *Х. Хофманн* вказав на те, що «централізована система розподілу соціальних благ є абсолютно непотрібною в умовах функціонування держав з економічними системами, базованими на принципах вільної конкуренції» [3, с. 31]. В той же час теорія результативності публічного управління, яка ґрунтується на якості державного сервісу, свідчить про те, що «громадяни є платниками податків, і вони головні утримувачі державного апарату, а тому вони вправі вимагати від держави значимих дій по забезпеченню власних прав в тому числі і в соціальній сфері» [3, с. 33]. Виходячи із цього, у головних сферах публічного управління – освіті та охороні здоров'я, громадянам має надаватись державна підтримка та державна допомога. Такий контекст свідчить про запровадження нової методології реалізації державного патерналізму, вивільненого від ринкових механізмів з новим наповненням правової та адміністративної регуляції державної політики.

З метою забезпечення результативності державного сервісу у сфері публічного управління в сучасних умовах суспільного розвитку доцільно виходити із виважених конструкцій запровадження державного патерналізму. Йдеться про забезпечення відповідного балансу у стосунках «держава-громадськість-бізнес», де кожен із цих суб'єктів, володіючи ресурсною автономністю, досягає можливості збереження активної позиції у сфері забезпечення результативності функціонування публічного управління. Виходячи із цього, *К. Кеніг* запропонував формулу «державного патерналізму як механізм обґрунтованого обмеження втручання держави у свободу дій людини та розширення ролі держави у соціальній сфері» [4]. Такий підхід свідчить про ілюстрацію нової функціональної ролі держави в сучасних умовах суспільного розвитку, відповідно до якої вона має зберігати й дотримуватись зобов'язань щодо здійснення політики, яка відповідає нормативно закріпленим зобов'язанням. Це, у такий спосіб, свідчить про те, що державна політика у сфері забезпечення державного сервісу відповідає реалізації результативної стратегії патерналізму шляхом виконання соціальних зобов'язань, які структурно покладаються на сучасну державу.

Список використаних джерел:

1. Katz H. Inroads to Social in Europe's Social Market Economy: The Case of State Aid Supporting Employment of Workers with Disabilities / D. Ferri, M. Marquis // European Journal of Legal Studies. 2019. Volume 4. Issue 2. P. 44–73.
2. Хабермас Ю. Первым почуять важное. Что отличает интеллектуала. Неприкосновенный запас. 2006. № 3(47). URL: https://studopedia.su/7_31916_pervim-pochuyat-vazhnoe-chto-otlichaet-intellektuala.html
3. Hofmann Herwig C.H. Private Participation in the Control of Public Spending – The Multi-Level Subsidy Regimes: IIS Discussion Paper / Herwig C.H. Hofmann // Institute for International Integration Studies, The Sutherland Centre, Trinity College Dublin, Dublin. 40 p.
4. Wallonia.be Export investment. URL: <http://www.investinwallonia.be/?lang=en>

Ляшов Д.О.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри,
Черкаський державний технологічний університет*

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ ЯК АЛЬТЕРНАТИВИ ПРИВАТНИХ РЕКРУТИНГОВИХ АГЕНТСТВ В УКРАЇНІ

Для сучасного етапу соціально-економічного розвитку України притаманним є загострення таких явищ як невідповідність пропозиції робочої сили вимогам ринку, висока частка зовнішньої трудової міграції, зменшення працездатного населення (на 9,3% за останні 10 років) [1]. Основна роль у вирішенні даних проблем покладається на державу. Для реалізації державної політики у сфері зайнятості громадян, контролю міграційних тенденцій, подолання проблем безробіття сформовано Державну службу зайнятості (ДСЗ). Однак, зважаючи на високий рівень інформатизації та впровадження сучасних технологій у всі сфери економіки, швидкий розвиток та популяризацію приватних агентств з працевлаштування, державний апарат потребує відповідного оновлення та реформування.

На вітчизняному ринку праці допомогу у працевлаштуванні, окрім місцевих представництв ДСЗ, можна отримати через приватні кадрові та рекрутингові агенції; Інтернет сайти з пошуку роботи, сайти компаній з